

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 507 | א' אייר תש"ע | 15.4.10 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kavnet.co.il
מו"ל ועורכת: סיגל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: היסמין 1 רמת אפעל | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

החלה הערכת המורים במסגרת רפורמת אופק חדש

פיילוט של כלי ההערכה, שפיתחה הראמ"ה, מתקיים בימים אלו ב-164 בתי"ס

תצפית אחת לפחות בשיעור, ובנוסף אוסף על המורה חומרים רלוונטיים אחרים, ומעריך את ביצועיו בארבעת התחומים. כל מורה המוערך מתבקש למלא הערכה עצמית בתחומים אלו. תהליך ההערכה נעשה באמצעות מערכת מתוקשבת, שפותחה במיוחד למטרה זו. התהליך כולל גם שיחת משותף של המנהל עם המורה, שבו נידונים הפערים בין הערכות המנהל וההערכות העצמיות של המורה.

ממשה"ח נמסר עוד, כי המשרד מקיים את הפיילוט ב-164 בתי"ס. בכל ב"ס מעריך המנהל שני מורים; מורה חדש ומורה בדרגות הגבוהות. במשרד מציינים, כי הפיילוט נועד לתקף את הכלי, ולכן לא תהייה להערכות שיינתנו באמצעותו השלכות על הקידום המקצועי של המורים המשתתפים בו. כלי ההערכה יעודכן על ידי הראמ"ה לאור ממצאי הפיילוט.

עוד נמסר, כי בכוונת המשרד להפעיל את הכלי באופן הדרגתי בכל בתי"ס שהצטרפו לאופק חדש. על פי ההערכה תיקבע קליטת מורים חדשים במערכת מחד והערכת מורים לדרגות הגבוהות מאידך. מהלך זה הוא חלק מהקידום המקצועי בהסכם אופק חדש. יש לציין, כי הערכת המורים מעוגנת בהסכם אופק חדש עם הסתדרות המורים, ולכן היא תחול רק על מורים המשתתפים ברפורמה.

משה"ח החל בחודש האחרון בפיילוט ארצי להערכת מורים המשתתפים ברפורמת אופק חדש. בפורטל עובדי הוראה של משה"ח מצוין, כי במשך שנים רבות מעריכים מנהלי בתי"ס את המורים, כל אחד בדרכו; בזמנים שונים, בכלים שונים וביחס להיבטים שונים. עוד מצוין, כי אופק חדש מזמן הליך הערכה רציף, מסודר ואחיד לכלל המערכת, לצורך קידום או אי קידום של מורים. למטרה זו נבנה כלי אחיד להערכת מורים, המאפשר לזהות צרכים ברמת הפרט, ביה"ס והמערכת כולה.

לבקשת קו לחינוך נמסרו ממשה"ח פרטים נוספים על הכלי להערכת מורים, שבו נעשה שימוש בפיילוט.

מהמשרד נמסר, כי הכלי פותח על ידי הראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה, בשיתוף פעולה הדוק עם צוות מקצועי של משה"ח, נציגי המורים והמנהלים. בשלב הראשון נקבעו מדדי הצלחה למורים, המתייחסים לארבעה תחומי פעולה מרכזיים; תפיסת התפקיד, הידע בתחום הדעת, היבטים לימודיים וחינוכיים בשיעור והשתתפות בקהילת למידה. הכלי כולל תיאורים התנהגותיים של מורים בכל אחד מתחומים אלו ברמות ביצוע שונות, המבטאות סולם התפתחות מקצועית. הערכת המורה נקבעת על פי רמת הביצוע שלו בכל אחד מהתחומים.

ההערכה מתבצעת על ידי מנהלי בתי"ס. כל מנהל מקיים

בישראל תוקם רשת בתי"ס ללמידה מבוססת פרויקטים על פי מודל רשת HTH בסן דייגו

ממומן מתרומות ומתקציב משה"ח. לטענת קוברינסקי, למידה מבוססת הפרויקטים היא השיטה היחידה המתאימה למערכת החינוך בישראל. הסיבות לכך; השיטה מתאימה לאוכלוסייה הטרוגנית של תלמידים, מכינה את התלמידים לחיים האמיתיים ויוצרת פתיחות בקרב התלמידים לחבריהם, מכיוון שכל אחד מהם תורם לקבוצת העבודה שלו את נקודות החוזק שלו. לטענתו, השיטה גם מספקת פלטפורמה נוחה לשילוב התעשייה בלמידה, מכיוון שניתן לגייס בעלי מקצוע בתחומים שונים לסייע לתלמידים בהכנת הפרויקטים.

לפני פתיחת ביה"ס הקים קוברינסקי צוות של אנשי חינוך, שמטרתו הייתה לתרגם לפרויקטים את תוכנית הלימודים של משה"ח לכיתות ט'-י"ב.

בי"ס החממה פועל על פי העקרונות; למידה מבוססת פרויקטים, התאמה לחומר הלימוד לבגרות ודיאלוג חברתי – כל תלמיד תורם ארבע שעות בשבוע לקהילה. כ-55% מזמן הלימוד בביה"ס מוקדש להכנת פרויקטים והשאר – ללמידה פרונטאלית. הלימודים בביה"ס מתקיימים עד השעה ארבע אחר הצהריים.

לדברי קוברינסקי, לביה"ס נרשמו אשתקד כ-140 תלמידים, אך מכיוון שמשה"ח אישר את פתיחתו עם 70 תלמידים בלבד, נערך תהליך מיון.

(המשך בעמ' 3)

בשנים האחרונות מועלית שוב ושוב הטענה, כי שיטת ההוראה – למידה בבתי"ס, המתבססת על העברת מידע מהמורה לתלמידים, לא השתנתה מאות שנים. עוד נטען, כי למידה בדרך זו אינה רלוונטית לתקופתנו, כאשר המידע זמין לכל דורש. למידה מבוססת פרויקטים (Project Based Learning) מסתמנת כשיטה לימוד המתאימה יותר למאה ה-21. במסגרת שיטה זו התלמידים עוסקים בפעילויות חקר מורכבות, המשלבות מגוון תחומי דעת. התלמידים מעלים שאלות, מנסחים השערות, מציעים דרכי חקירה, אוספים ומנתחים נתונים ומנסחים את השערותיהם וממצאיהם. כך בונים התלמידים בצורה פעילה ואוטונומית את הידע שלהם.

הלל קוברינסקי, תת אלוף במילואים ויוזם הייטק, הקים השנה באור יהודה ביה"ס על יסודי שבו מרבית הלמידה מבוססת על פרויקטים. ביה"ס פועל על פי מודל רשת בתי"ס האמריקנית בסן דייגו HTH-HI TECH HIGH. בהרצאה בכנס הבינלאומי ה-18 לחינוך דמוקרטי – IDEC, שהתקיים השבוע במכללת סמינר הקיבוצים, סיפר קוברינסקי על ביה"ס. קוברינסקי ציין, כי בכוונתו להקים בישראל רשת בתי"ס במתכונת רשת HTH. נושא ההרצאה היה "High Tech High כהשראה לרשת ישראלית חדשה".

ביה"ס באור יהודה, ששמו "החממה", הוא ביה"ס צומח, שבו לומדים השנה 70 תלמידי שכבת ט'. ביה"ס שייך לחינוך המוכר שאינו רשמי. התלמידים בביה"ס אינם משלמים שכר לימוד. ביה"ס

סקר שפ"י: ירידה באלימות ב-37% מבתי"ס שעברו תהליך לשיפור האקלים החינוכי

תלמיד בתלמיד אחר באבן או בחפץ אחר. כמו כן חלה ירידה של 21% במספר דיווחי התלמידים על פנייה לאחות או לרופא בעקבות היפגעות בקטטה. בקשת קו לחינוך ממשה"ח לקבל את הממצאים המלאים של הסקר לא נענתה.

בפאנל שהתקיים בכנס, השתתפו תלמידים נציגי מועצת הנוער המחוזית מכל המגזרים. בדיון הביעו התלמידים תמיכה בהגברת הפעולות למניעת האלימות בבתי"ס, בסיוע המשטרה. התלמידים גם תמכו בהצבת מצלמות בבתי"ס ובהגברת נוכחות המבוגרים בהם, למשל של סיירות הורים. כמו כן הדגישו התלמידים את החשיבות שבקיום סדנאות למניעת אלימות, המועברות בבתי"ס על ידי מורים, הנחיית עמיתים של מנהיגות הנוער בנושא זה, הרצאות של מומחים והשתתפות של נציגי התלמידים בישיבות בבתי"ס. התלמידים גם הציעו לתת יותר אחריות לתלמידים על הפסקות פעילות בבתי"ס, וצידדו בשיתוף רב יותר של מתבגרים בפרויקטים עירוניים וקהילתיים.

ממצאים ראשונים מסקר ארצי שערך שפ"י ב-104 בתי"ס, שעברו תהליך לשיפור האקלים החינוכי, הוצגו לאחרונה בכנס של מחוז חיפה. בכנס השתתפו חברי הוועדה המחוזית המורחבת לקידום אקלים וצמצום אלימות והתנהגויות סיכון, שבה נוטלים חלק כ-60 מפקחים, יועצות בכירות, מדריכים, מנהלי בתי"ס, הורים, תלמידים, קציני נוער מהמשטרה, פסיכולוגים ונציגים ממינהל חברה ונוער. את הממצאים הציגה מרכזת הפיקוח על הייעוץ במחוז ורכזת הוועדה, אורית שני. במסגרת הסקר הועבר בבתי"ס שאלון לתלמידים בנושא האקלים החינוכי. השאלון הועבר פעמיים – לפני קיום התהליך לשיפור האקלים החינוכי ואחריו. את התהליך מנחות בבתי"ס מדריכות של שפ"י.

בסקר דיווחו התלמידים על ירידה משמעותית במדדי האלימות ב-37% מבתי"ס. על פי ממצאים נוספים מהסקר, חלה ירידה של 13% במספר דיווחי התלמידים על אלימות פיזית, שבה פגע

המשרד לפיתוח הנגב והגליל וארגון "קדימה מדע" יממנו 415 "כיתות חכמות" בצפון

עוד נמסר, כי 38 ראשי רשויות מקומיות מהצפון, שבבתי"ס בהן יותקנו הכיתות החכמות, ומנהלי בתי"ס, ישתתפו היום אחר הצהריים (יום ה') בכנס ההכרזה על הפרויקט. הכנס יתקיים בקונסרבטוריון העירוני בעכו. בכנס ישתתפו גם שר החינוך, גדעון סער, השר לפיתוח הנגב והגליל, סילבן שלום, מנכ"ל ארגון קדימה מדע, רוני קלינסקי, ראש עיריית עכו, שמעון לנקרי, ומנהלת מחוז צפון, אורנה שמחון. במהלך הכנס יתקיים טקס חתימה על אמנה בין ראשי הרשויות למשרד לפיתוח הנגב והגליל, משה"ח וארגון קדימה מדע. באמנה מתחייבים השותפים לפרויקט להעמיד לרשות בתי"ס את הציוד הטכנולוגי המתקדם והאמין ביותר, לבצע את תהליכי ההטמעה הטכנולוגית והפדגוגית של הציוד בבתי"ס וללוות אותם, ולבצע הערכה לפרויקט.

במהלך השנתיים הקרובות יותקנו כ-415 "כיתות חכמות" אינטראקטיביות ב-88 בתי"ס בצפון. על כך נמסר ממשה"ח. עלות הפרויקט היא כ-31 מיליון שקלים. הפרויקט ימומן על ידי המשרד לפיתוח הנגב והגליל, בסכום של 15 מיליון שקלים, וארגון "קדימה מדע", בסכום של 16 מיליון שקלים. משה"ח יתקבץ את תהליך הכשרת המורים לשימוש בכלים הטכנולוגיים ואת ההטמעה שלהם בבתי"ס. ממשה"ח נמסר, כי כל כיתה חכמה תצויד בלוח אינטראקטיבי, עמדת מורה ממוחשבת ומקרן, המחברים ברשת האינטרנט למחשבים ניידים של התלמידים בכיתה. כמו כן תכלול הכיתה החכמה ערכת הצבעה דיגיטאלית לתלמידים ולוח נייד אלחוטי למורה, שיאפשר לו לכתוב על הלוח האינטראקטיבי מכל מקום בכיתה.

בית ספר למחקר ולפיתוח תכניות בהכשרת צובדי חינוך והוראה במכללות

מכון מופ"ת בשיתוף חברת PureSight מזמין אתכם לפעילויות בהשתתפות מרצה אורח:

Paul Simpson, Ed.D, Mind Compass Foundation

הרצאה להורים בנושא:

כיצד נגן על ילדינו מפני הסכנות הטמונות ברשת האינטרנט?

תקיים ביום רביעי, י"ד באייר תש"ע, 28 באפריל 2010, בין השעות 19:30-21:00 במכון מופ"ת

יום עיון סדנאי בנושא:

Youth, Technology and Trouble: Protecting Youth in a Technical World

תקיים ביום שלישי, י"ג באייר תש"ע, 27 באפריל 2010, בין השעות 10:00-15:00 במכון מופ"ת

ד"ר פול סימפסון הוא מומחה בעל שם מארצות הברית לגיל ההתבגרות ולפסיכולוגיה פלילית. הוא עובד בשיתוף פעולה עם חברת PureSight, העוסקת ביצירת סביבה מקוונת בטוחה לילדי העולם באמצעות שילוב של חינוך וידע עם פתרונות טכנולוגיים. ד"ר סימפסון מרצה על הסכנות הטמונות בעולם הטכנולוגי של בני הנוער בימינו ועל דרכי ההתמודדות עם סכנות אלה.

הפעילויות יתקיימו בשפה האנגלית וילוו בתרגום סימולטני לעברית.

מס' המקומות מוגבל, רצוי להירשם בהקדם!

ההשתתפות בהרצאה היא ללא תשלום, אך מחייבת הרשמה מראש עד ה-26 באפריל

דמי השתתפות ביום העיון: 40 ש"ח

מכון מופ"ת, רח' שושנה פרסיץ 15, קריית החינוך, תל אביב

הרשמה: טל' 03-6901426/416, או במרכז ההרשמה המקוון של מכון מופ"ת: <http://register.macam.ac.il>

לפרטים נוספים: מדור ימי עיון וכנסים, טל' 03-6901430/7 דוא"ל sliora@macam.ac.il

www.mofet.macam.ac.il/iun

בישראל תוקם רשת בתי"ס ללמידה מבוססת פרויקטים על פי מודל רשת HTH בסן דייגו

(המשך מעמ' 1)

הקריטריון הראשון לקבלת תלמידים לבית"ס היה המוטיבציה ללמוד בו. הקריטריון השני – לבית"ס התקבלו אך ורק תלמידים בעלי הישגים בינוניים. לא התקבלו תלמידים בעלי בעיות משמעת חמורות או תלמידים מצטיינים. בתחילת השנה הוענקו לתלמידים כלים ללמידה, כשנקודת המוצא הייתה העצמת נקודות החוזקה של כל אחד מהם.

בפרויקט הראשון בבית"ס החדש התבקשו התלמידים לבנות מדינה לדוגמה באיי פוקלנד, בהתאם לזיכיון שקיבלו למטרה זו מהא"ם. בפרויקט שולבו נושאים באזרחות, כמו צורות שלטון, ונושאים באנגלית, גיאוגרפיה, מדעים, סטטיסטיקה ומתמטיקה. הפרויקט בוצע בקבוצות בנות 12 תלמידים, שלכל אחת מהן מורה מלווה. בסוף הסימסטר הציגה כל קבוצה את הפרויקט שהכינה באירוע שיא, בהשתתפות ראש עיריית אור יהודה, נציגים מהקהילה וההורים.

קוברינסקי מספר, כי לאחר שלושה חודשים של לימודים נאספו מהתלמידים משובים ראשונים על הלמידה בבית"ס. התלמידים הצהירו שהם נהנים מאוד מהלימודים, אך הביעו חשש שההנאה שלהם היא סימן לכך שאינם לומדים מספיק. "הראינו לתלמידים ולהורים שהם אכן לומדים", מציין קוברינסקי. לדבריו, התלמידים מגיעים בשמחה לבית"ס, ונשארים בו מעבר לשעות הלימודים כדי לעבוד על הפרויקטים שלהם. לכל תלמיד בבית"ס יש מחשב וחיבור אלחוטי לאינטרנט.

בבית"ס עובדים השנה שישה מורים. קוברינסקי מודה, כי רק מחצית מהמורים הסתגלו להוראה מבוססת הפרויקטים. שאר המורים מסרבים ללמד בדרך לא פרונטאלית.

רשת בתי"ס HTH בסן דייגו, המשמשת כמודל לבית"ס באור יהודה, נוסדה לפני כעשור על ידי איש ההייטק ג'רי ג'ייקובס, המשמש גם כמנכ"ל חברת השקעות הנושאת את שמו. ברשת האמריקנית מוקדשים כ-90% מזמן הלימודים לעבודה על הפרויקטים ורק 10% – ללמידה פרונטאלית.

בהרצאה תיארו מנכ"ל המכון לחינוך דמוקרטי, גלעד בבצ'וק, ומנכ"ל חברת ההשקעה של ג'ייקובס בישראל, תמר האריס, את מאפייני הרשת. לדבריהם, הישגי התלמידים ברשת HTH גבוהים במיוחד, למרות שרבים מהתלמידים מגיעים משכונות מצוקה. חלק ניכר מהתלמידים אף לוקים בהפרעות קשב וריכוז או לקויות למידה. כמעט 100% מבוגרי הרשת ממשיכים בלימודים אקדמיים – אחוז חסר תקדים בארה"ב. התלמידים הלומדים ברשת נבחרים בהגרלה.

בתי"ס של רשת HTH מוגדרים כבתי"ס הפועלים בזיכיון (צ'רטר). מדובר בבתי"ס בניהול פרטי, הפועלים במימון המדינה. התלמידים אינם נדרשים לשלם שכר לימוד. העיקרון החינוכי של הרשת

הוא שהידע נרכש באמצעות הפרויקטים. עקרונות נוספים הם; אין הסללה או הפרדה בין המקצועות העיוניים והטכנולוגיים, לכל תלמיד מוענק יחס אישי, הלמידה רלוונטית לעולם האמיתי וקיים שיתוף פעולה עם הקהילה.

בכיתה בבתי"ס של הרשת לומדים כ-55 תלמידים. בכל כיתה עובדים בעת ובעונה אחת שני מורים – מורה המתמחה במקצועות ההומניסטיים ומורה המתמחה במקצועות המדעיים. שני המורים מלמדים את כל המקצועות בכיתה. כל זוג מורים בונה בעצמו את תוכנית הלימודים של הפרויקטים לכיתה, בהתאם לתוכנית הלימודים של משה"ח האמריקני. המורים מתרגמים למעשה את תוכנית הלימודים לפרויקטים, ומוטלת עליהם אחריות רבה להישיגי התלמידים. בכל בתי"ס לומדים לכל היותר 350 תלמידים.

בכל פרויקט יש שילוב של תחומים הומניסטיים ומדעיים, גם אם מדובר, למשל, בפרויקט בפיזיקה. ברשת כמעט ואין מבחנים בכתב, אך במקומם צריכים התלמידים להציג את הפרויקטים שערכו בפני ציבור של מורים, תלמידים, הורים ונציגים מהקהילה. בעת הצגת הפרויקט, נדרשים התלמידים לענות לשאלות עליו. כל פרויקט מסתיים בפעילות שיא. כך, למשל, תיאר בבצ'וק פעילות שיא בפרויקט בהיסטוריה, בנושא "ימי הביניים", שבה צפה. בפעילות הוצגו מאכלים, כלי נשק כמו בליסטראות, קרבות אבירים, לבוש המאפיין את התקופה ועוד. את כל אלו יצרו התלמידים במסגרת הפרויקטים שלהם. לדבריו, כל תלמיד תורם לפרויקט את תחום החוזק שלו, אבל בשלב ההצגה הוא עשוי להישאל גם על תחומים שבהם לא נטל חלק, ולכן עליו להיות בקיא בכל מרכיבי הפרויקט.

לדברי בבצ'וק והאריס, בשיעורים המתקיימים בכיתות ברשת HTH ניתן לראות שהתלמידים עסוקים תמיד, ולעומתם המורים פנויים למדי. העבודה האינטנסיבית של המורים מתקיימת בעיקר לפני תחילת שנת הלימודים, כשהם בונים את תוכנית הלימודים לפרויקטים. בשיעורים עצמם המורים עוסקים בעיקר ביעוץ לתלמידים. מאפיין נוסף של הלמידה ברשת היא התמחות של התלמידים במשך יום בשבוע במקום עבודה שבחרו, למשל בחברת הייטק או במוזיאון.

לדעת בבצ'וק, המודל הפדגוגי של רשת HTH אינו מושלם, ויש לערוך בו שינויים כדי להתאימו לישראל. כך למשל, בבתי"ס של HTH אין כמעט עיסוק בערכים, תחום שחשיבותו רבה במערכת החינוך הישראלית.

יש לציין כי ניצנים של למידה מונחית פרויקטים על פי מודל HTH כבר קיימים בכמה בתי"ס בארץ, למשל בכפר הנוער אשל הנשיא ובחממה האקולוגית בעין שמר.

■ תלמידים מכפרי נוער משתתפים במחקר בנושא "מים מושבים" – כ-140 תלמידים מכפרי הנוער אשל הנשיא, יוהנה ז'בוטינסקי, מוסינזון והחממה החינוכית-אקולוגית בקיבוץ עין שמר, משתתפים השנה במחקר העוסק בטיהור "מים מושבים". מדובר במים שנעשה בהם שימוש חוזר לאחר שימוש ראשוני במכונת הכביסה או בכיור המטבח. את המים המושבים ניתן לנצל להשקיית גידולים חקלאיים, לאחר שהם עוברים תהליך טיהור ביולוגי או כימי. הפרויקט משותף למינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי ולמרכז וולקני. הפרויקט פותח בעקבות המשבר במשק המים בישראל בשנים האחרונות, המתאפיין בירידת מפלס המים במאגרים ובאקוויפרים ובזיהומם. בעקבות המשבר גובר השימוש במים מושבים בחקלאות. מהמינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי נמסר, כי במסגרת הפרויקט נחשפים התלמידים למחקר החקלאי בנושא המים המושבים. כמו כן יוצר הפרויקט בקרב התלמידים מוטיבציה ללמוד בעתיד מקצועות העוסקים במים, שבהם קיים מחסור בכוח אדם, כמו טכנאות מים והידרולוגיה. במסגרת הפרויקט מבצעים התלמידים ניסויים במים מושבים בהדרכת חוקרים ממכון וולקני. התלמידים בוחנים את היכולת של צמחי מים מסוגים שונים לטהר את המים המושבים, ועוקבים אחר ההתפתחות של צמחים המושקים במים אלו. הצמחים המטהרים מים מושבים מפותחים כענף חקלאי לייצוא של גינון אקולוגי, המשולב במערכות מוסדיות וביתיות לטיהור מים מושבים. עבודות החקר שמבצעים התלמידים מוכרות כעבודות גמר לבגרות, ברמה של עד חמש יחידות לימוד. את הפרויקט מובילים המפקח על המשק החקלאי במינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי, יוסי אלימלך, וד"ר איריס ידידה, ממרכז וולקני.

■ ברמת גן; התלמידים המצטיינים לומדים ננוטכנולוגיה באוניברסיטה – 35 תלמידים מצטיינים, משכבת כיתות י' בתיכונים ברמת גן, משתתפים בתוכנית לימודים בננוטכנולוגיה. התוכנית נפתחה לאחרונה באוניברסיטת בר אילן. מטרת התוכנית היא לחשוף את התלמידים לתחומי מדע מתקדמים. מערייית רמת גן נמסר, כי התוכנית היא יוזמה משותפת של ראש עיריית רמת גן, צבי בר, ונשיא אוניברסיטת בר אילן, פרופ' משה קווה. במסגרת התוכנית משתתפים התלמידים בקורס אקדמי שנתי במעבדות האוניברסיטה, שבסיומו יזכו בנקודות זכות לקראת לימודי התואר הראשון. הקורס כולל נושאים ממדעי החומרים בכימיה, ומשלב חומר תיאורטי וניסויים במעבדות האוניברסיטה. בין הנושאים בתוכנית: "תאים סולאריים", "פולימרים", "חלקיקים ננו-מטריים" ו"כימיה של פני השטח". הלימודים בתוכנית מתקיימים פעם בשבוע, בשעות אחר הצהריים. בתום התוכנית יכינו התלמידים עבודת גמר בנושאים בתחום הננוטכנולוגיה. הלימודים בתוכנית ממומנים על ידי עיריית רמת גן.

■ מ"טובעים במספרים" ל"טובים במספרים" – מרכז המתמטיקה ומרכז התמיכה לסטודנטים בעלי לקות למידה במכללה האקדמית בית ברל, יזמו לאחרונה תוכנית לימודים שתסייע לתלמידי תיכון לשפר את הישגיהם במתמטיקה. שם התוכנית הוא "מטובעים במספרים לטובים במספרים".

מטרת היוזמה היא לסייע לתלמידים בכיתות י'-י"א, המתקשים במתמטיקה, לרכוש כלים ומיומנויות לשיפור הלמידה במקצוע זה, לקראת בחינת הבגרות. מהמכללה נמסר, כי בשלב הניסויי ישתתפו תלמידים מתיכון מטרו וסט ברעננה, הנבחרים לבגרות במתמטיקה ברמת שלוש יחידות לימוד. אם יצליח הניסוי, תוצע התוכנית לתיכונים נוספים ברעננה ובערים נוספות בסביבה. במסגרת התוכנית לומדים התלמידים את חומר הלימוד הנדרש בבחינת בגרות במתמטיקה. תהליך הלימוד מלווה בסדנאות תמיכה בנושאים: "ניהול עצמי", "למידת אסטרטגיות", "הפחתת חרדה" ו"זיכרון ומיקוד קשב לתלמידים מתקשים ולקווי למידה". התוכנית מתקיימת בשעות אחר הצהריים. הלימודים וסדנאות התמיכה מתקיימים בקבוצות בנות 12-15 תלמידים.

לדברי מפתחות התוכנית, ד"ר מרים בן יהודה, ד"ר חיית שחם ואריאלה הלוינג, תלמידים רבים מתקשים להתמודד עם לימודי המתמטיקה, ונוטים לייחס הצלחה במקצוע זה ל"גאונים" בלבד. לדבריהן, עמדה זו אינה מעודדת למידה ועלולה להפוך לגורם משתק ומגביר חרדה, היוצר הימנעות וויתור על ההתמודדות עם המקצוע. בעזרת הוראה מכוונת ותמיכה מתאימה, עשוי לחול שינוי בקרב התלמידים, שיוביל אותם להצלחה בבגרות במתמטיקה.

כדאי לדעת

■ עדים וחינוך; סיפורם המצולם של ניצולי שואה – הפרויקט "עדים וחינוך – מסע אוטוביוגרפי מצולם של ניצולי שואה", הוא פרויקט משותף של בית הספר להוראת השואה ביד ושם ושל המרכז למולטימדיה באוניברסיטה העברית. בפרויקט צולמו עד כה שבעה סיפורים של ניצולי שואה. הסרטים מתחקים אחר חייהם של הניצולים לפני השואה, בשואה ולאחריה. הסרטים מעבירים באותנטיות ובעוצמה רבה את קולם של יחידים בשואה. הסרטים מוקרנים לקהל חינוכי מגוון – מורים ותלמידים מהארץ ומחו"ל, אנשי החינוך הבלתי פורמאלי, כוחות הביטחון וכן לקהל הרחב. כל הסרטים מתורגמים לאנגלית, גרמנית, ספרדית, רוסית וצרפתית. אחד הסרטים הוא "בשבילך יפתחו השמיים" – סיפורה של מלכה רוזנטל. מלכה, ילידת העיר סטניסלבוב שבגליציה המזרחית, הייתה ילדה כאשר פרצה המלחמה. במהלך השואה נרצחו אחיה הקטן קופליה ואמה. מלכה ואביה היו היחידים מבני משפחתה הגדולה ששרדו. הסרט מתאר את חיי היהודים באזור גליציה המזרחית, כיום אוקראינה, לפני השואה ובמהלכה, מנקודת מבטה של מלכה. הסרט עוסק בתקופת הכיבוש הסובייטי, בחיים בגטו, ובמחבוא שבו שהתה במשך כשנה וחצי. חלקו האחרון של הסרט מתמקד בשיקום חייה של מלכה; העלייה לארץ באונייה "אקסודוס", בניית חייה ומשפחתה. סיפורה של מלכה מספר על מוראות השואה דרך עיניה של ילדה צעירה, שאיבדה את כל עולמה ובחרה בחיים, כמו רבים מניצולי השואה, לאחר קשיים אדירים.

בקטעים מהסרטים ניתן לצפות באתר יד ושם;

http://www1.yadvashem.org/yv/he/education/testimony_films/index.asp

לפרטים נוספים ורכישת הסרטים; טל' 02-6443654.

■ תלמידים יהודים וערבים רוקדים במופע בנושא דו-קיום
 – תלמידים מתיכון הדר למדעים ואומנויות של ביה"ס הריאלי וביה"ס הערבי אל-כרמה בחיפה, העלו מופע משותף. המופע פתח את פסטיבל "יוצרים יוצאים", לכישרונות צעירים, שהתקיים בחודש שעבר בחיפה. במופע שולבו ריקודים ושירים, העוסקים בדו-קיום ושלווה, של הזמר האמריקני מייקל ג'קסון. השירים תורגמו לעברית ולערבית. מביה"ס נמסר, כי המופע הוא חלק מתוכנית לימודים באומנויות המשותפת לשני בתיה"ס. לדברי מנהלת סניף תיכון הדר, זהבית זליג; "יש לנו ניסיון טוב עם החיבור בין שני בתיה"ס, שנמשך כבר מספר שנים". לדבריה,

**במופע שולבו ריקודים ושירים,
 העוסקים בדו-קיום ושלווה, של הזמר
 האמריקני מייקל ג'קסון. השירים
 תורגמו לעברית ולערבית.**

אומנות בכלל ומוזיקה וריקודים בפרט, מגשרים על פערי שפה ותרבות, ומשמשים מכנה משותף מצוין, במיוחד בין בני נוער. את המופע ביים והפיק בימאי התיאטרון ומרכז האומנות בתיכון הדר, דני רוזנפלד.

■ בכפר הנוער הוקם מפעל לתבלינים וחליטות – כפר הנוער הדתי הודיות שליד טבריה, קיבל לאחרונה רישיון להפעלת מפעל לייצור תבלינים וחליטות. המפעל גם קיבל תעודת כשרות. המפעל הוקם במתחם החממות של הודיות. כעת רשאי כפר הנוער לשווק את תוצרתו בשוק החופשי.
 מכפר הנוער נמסר, כי מזה מספר שנים מגדלים כ-80 תלמידי מגמות החקלאות והביולוגיה של הודיות כ-30 סוגי צמחי תבלין ומרפא ובהם; אורגנו, בזיליקום, לואיזה, מרווה, אזוב וטימין. התלמידים גם מייבשים וטוחנים את הצמחים, ואף רוקחים מהם משחות שונות ברוח תורת הרמב"ם, כמו משחה נגד פצעי בגרות. על המפעל אחראי מרכז מגמות הביולוגיה, הסביבה והחקלאות בכפר הנוער, שמואל סבג, המשמש גם כרכז המשק. לדבריו; "אנחנו משווקים את התוצרת לבתי טבע ולחנויות אורגניות. השאיפה שלנו היא שכבר בעתיד הקרוב ינהלו התלמידים את

■ מרוץ לזכרם של בוגרי ביה"ס שנפלו בקרב – תלמיד י"ב בתיכון האורן ביבנה השתתפו לאחרונה ב"מרוץ לנופל". המרוץ נערך לזכר עשרה בוגרי התיכון, שנפלו במהלך שירותם הצבאי. המרוץ נערך זו השנה השמינית, במטרה להנציח את זכרם של הנופלים. המרוץ עבר ברחבי העיר וסמוך

**המרוץ נערך לזכר עשרה
 בוגרי התיכון, שנפלו במהלך
 שירותם הצבאי.**

לאנדרטה לזכר חללי מערכות ישראל. בתום המרוץ נערך בביה"ס טקס זיכרון, בהשתתפות התלמידים, ראש עיריית יבנה, צבי גוב-ארי, המשפחות השכולות, הנהלת ביה"ס, צוותו וחלק מבוגריו.

המפעל באופן עצמאי, ללא ליווי שלנו, יארזו את הסחורה, ישווקו אותה ויהיו בקשר עם הלקוחות".
 תהליך הגידול של צמחי התבלין והמרפא בהודיות מפותח על ידי חברה חיצונית, המתמחה בגידולים חקלאיים אורגניים.

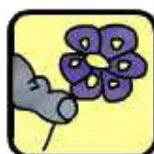
■ התלמידים לומדים לעשות שימוש מושכל במים – ביה"ס היסודי גני אביב בלוד הוסמך כבי"ס ירוק על ידי המשרד לשמירת הסביבה ומשה"ח. בביה"ס הוקם השנה מיזם סביבתי: מערכת אגירה לאיסוף מי גשמים. במסגרת המיזם נאספים מי הגשמים לחמישה מיכלי פלסטיק גדולים, המסוגלים לקלוט שישה קוב של מים. המים הנאגרים במיכלים משמשים להדחת מים בשירותי ביה"ס ולהשקיית הצמחייה בבוסתן שבחצר. בעזרת המיזם לומדים התלמידים כיצד ניתן לעשות שימוש מושכל במים.

■ באריאל יוענקו פרסים למורים מצטיינים – קרן אריאל לפיתוח מעניקה מדי שנה פרס למורה מצטיין בעיר. השנה החליטו הקרן, אגף החינוך בעיריית אריאל ומנהלי בתיה"ס, להעניק פרס למורה מצטיין בכל בי"ס בעיר במקום למורה מצטיין עירוני. תהליך בחירת המורים המצטיינים מתקיים בשלושה שלבים; בשלב הראשון, שנערך בחודש מרס האחרון, התבקשו המורים בכל בי"ס להמליץ על מועמד לפרס המורה המצטיין, בטופס שהוכן למטרה זו. בשלב השני, שהתקיים בשבוע שעבר, סיכם כל מנהל בי"ס את הצבעות המורים, וערך רשימה ובה חמשת המועמדים שקיבלו בבית ספרו את הניקוד הגבוה ביותר. כמו כן חולקו טפסים לבחירה במורה הבית ספרי המצטיין לתלמידים ולהורים. הטפסים המלאים ישולשלו לתיבות המוצבות בבתיה"ס, שיפתחו בחודש הבא.
 בשלב השלישי והמסכם יבחרו נציגי קרן אריאל ואגף החינוך את המורה המצטיין בכל בי"ס. בהחלטה יינתן משקל של 30% לבחירת המורים ושל 30% לבחירת ההורים והתלמידים. משקל של 40% יינתן להמלצת מנהל ביה"ס. במהלך חודש יוני יתקיים אירוע הצדעה למערכת החינוך באריאל, שבמהלכו יוענקו הפרסים למורים המצטיינים.

כדאי לדעת

art4smart.com

עורכי האתר **www.art4smart.com** בחרו ליצור משחקי מחשב לילדים בתחום ייחודי של משחקי יצירה, דמיון וחשיבה. משחקים ללא מרכיבי לחץ, מהירות ואלימות. לצד המשחקים, אפשר למצוא באתר מגוון עבודות יצירה משולבות מחשב לילדים והורים, הניתנות לביצוע גם בגני ילדים ובתי ספר. כמו כן, מאמרים העוסקים בחינוך, בפיתוח יצירתיות באמצעות מחשב, בבטיחות באינטרנט ועוד.

■ עצרת – כ-700 מד"צים ותלמידים הנוטלים חלק במסגרות מנהיגות צעירה במגזר הבדואי בצפון, השתתפו בשבוע שעבר ב"צעדת המד"צ הבדואי". את הצעדה, המתקיימת באזור הרי הגלבוע, עורך מדי שנה מינהל חברה ונוער בצפון. המטרה המרכזית של הצעדה היא להעלות את המוטיבציה להתגייס לשירות משמעותי בצה"ל בקרב בוגרי התיכונים במגזר הבדואי. בסיום הצעדה התקיימה עצרת ברחבת האנדרטה לחללי שיירת יחיעם, במעמד שר הביטחון, אהוד ברק, השר לענייני מיעוטים, פרופ' אבישי ברוורמן, ראש מועצת מטה אשר,

לדברי מנהלת המחוז, אורנה שמחון; "נחמד את החשיבה בכל הקשור להכנה לצה"ל ונבחן כיצד לעודד עוד יותר את בני הנוער הבדואים לגיוס לשירות משמעותי".

יהודה שביט, ראשי הרשויות הבדואיות בצפון, מפקחים, מנהלי בתי"ס, רכזי של"ח וחניון חברתי ולוחמים בדואים. לדברי מנהלת המחוז, אורנה שמחון; "נחמד את החשיבה בכל הקשור להכנה לצה"ל ונבחן כיצד לעודד עוד יותר את בני הנוער הבדואים לגיוס לשירות משמעותי". מהמחוז נמסר, כי השנה מתנדבות 118 בוגרות תיכון מהמגזר הבדואי בצפון במסגרות של שירות לאומי אזרחי. לדברי מנהלת המחוז, משה"ח מתכוון להרחיב את לימודי המורשת הבדואית. לדבריה, המחוז ישים דגש על קידום המצוינות, קידום הבנות ופיתוח הפעילות בחינוך הבלתי פורמאלי במערכת החינוך במגזר הבדואי.

מחוז ירושלים

■ יפתחו – בשנת הלימודים הבאה, תשע"א, יפתחו שני תיכונים חדשים במודיעין-מכבים-רעות; תיכון עירוני ד' ותיכון טכנולוגי. על כך הודיע לאחרונה מינהל החינוך בעירייה. עוד נמסר, כי בתיכון עירוני ד' ישולב מסלול טכנולוגי על אזורי, שיופעל בשיתוף עם רשת אורט. המסלול הטכנולוגי מיועד לתלמידים מצטיינים. ביה"ס יוקם ברעות. התיכון הטכנולוגי, שאף הוא יוקם ברעות, ינוהל בשיתוף עם רשת ברנקו וייס. התיכון ייתן מענה לתלמידים שהמסגרות התיכוניות העיוניות אינן מתאימות להם. גם התיכון

הטכנולוגי יהיה על אזורי.

הקמת שני התיכונים תיתן מענה לגידול המואץ במספר תלמידי החינוך העל יסודי במודיעין-מכבים-רעות, וכן למסגרת לימודי טכנולוגיה ביישוב.

מחוז חיפה

■ זכתה – עדי פרידמן, תלמידת תיכון ליאו באק בחיפה, זכתה לאחרונה בפרס ראשון בתחרות "מדענים צעירים" לשנת תש"ע. התחרות התקיימה במוזיאון המדע בירושלים, בחסות חברת אינטל. התלמידה זכתה בפרס על עבודת חקר בנושא "פיתוח תחליף לדיסק פגום על בסיס פולימרים חכמים".

פרידמן תייצג את ישראל בתחרות הבינלאומית למדענים צעירים של חברת אינטל, שתתקיים בארה"ב. עבודת החקר של התלמידה מציעה גישה חדשה לטיפול בפריצת דיסק בעמוד השדרה, במקום הטיפול השכיח כיום. פרידמן מציעה בעבודתה להשתמש למטרה זו בהזרקת פולימרים (חומרים סינטטיים) "חכמים", במקום בניתוח. הפולימר שאותו מציעה פרידמן הוא תמיסה נוזלית, המתמצקת בטמפרטורת הגוף לג'ל, בעל תכונות הדומות לחומר הסחוס. לדברי מנהל תיכון ליאו באק, דני פסלר; "אנחנו מאוד גאים בעדי ובהישגה האישי, שאולי יביא לפריצת דרך במחקר הרפואי בטיפול בבעיות גב". הנהלת מחוז חיפה ברכה את מנהל ביה"ס ואת התלמידה על ההישג.

מחוז מרכז

■ בונים – התיכון האזורי בגדרה זכה לאחרונה בשני פרסים ארציים במקצועות מדעיים; פרס שר החינוך והשר להגנת הסביבה לבתי"ס מצטיינים בחינוך במדעי הסביבה ופרס ראשון בתחרות למגמות הכימיה של מכון דוידסון לחינוך מדעי ומכון ויצמן למדע. בעקבות הזכייה בפרסים החליטו ראש מועצת גדרה, יואל גמליאל, וראש אגף החינוך במועצה, רפי מיארה, המשמש גם כמנהל התיכון, להעניק "בונים" למורי המדעים וללברנטיות בביה"ס – מענק בסך 10,000 ש"ח. ביחד עם המענק הוענקו למורי המדעים תעודות הוקרה על הישגיהם.

מתיכון גדרה נמסר, כי מגמות המדעים נחשבים כמובילות בביה"ס. במגמות לומדים כ-65% מתלמידי החטיבה העליונה – אחוז כפול כמעט מהממוצע הארצי. עוד נמסר, כי בביה"ס חמש מעבדות מדעים משוכללות, מערכות הקרנה ו"לוחות חכמים". לאחרונה הקצה משה"ח

לבית הספר מענק בסך 300 אלף ש"ח, שעליו הוסיפה המועצה כ-50 אלף ש"ח מתקציבה, להקמת מעבדה חדשה ללימודי ביוטכנולוגיה. **■ "תלמיד יקר שלי"** – נושא עצרת ערב יום הזיכרון לחללי צה"ל ברעננה יהיה "תלמיד יקר שלי". העצרת תיוחד לסיפוריהם של מורים מבתי"ס בעיר על תלמידיהם שנפלו במערכות ישראל. העצרת תתקיים ב-18.4.2010, במעמד ראש עיריית רעננה, נחום חופרי, ובהשתתפות נציגי המשפחות השכולות.

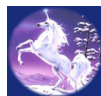
מחוז תל אביב

■ שיפור גדול – ביה"ס המקיף קריית שרת בחולון הוא אחד מחמשת התיכונים בארץ, שרשמו את השיפור הגדול ביותר בשיעור הזכאות לבגרות של תלמידיו בשנים האחרונות. על כך נמסר מעיריית חולון. שיעור הזכאות לבגרות בקרב בוגרי ביה"ס בתשס"ט עמד על 95%, לעומת 69% בתשס"ה. עוד נמסר, כי בכיתת אומ"ץ ובכיתת מב"ר בביה"ס, שבהן לומדים תלמידים מתקשים, נמצאו כ-90% מהבוגרים בתשס"ט זכאים לתעודת בגרות.

כדאי לדעת

השתלמות במיסטיקה

למורים – תקווה זך היא בעלת

ניסיון רב ביעוץ והדרכה בכל תחומי החיים, המשלבים מגוון תורות מעולם המיסטיקה; קלפי טארוט – כולל קלפי אהבה בנושא זוגיות, נומרולוגיה, כירולוגיה, אסטרולוגיה ומטולטלת. זך עורכת גם קורס קלפי טארוט מורחב – קבוצתי או פרטי, המוכר לגמול השתלמות למורים. כמו כן מקיימת זך הרצאות וסדנאות בנושאים "יהדות ומיסטיקה", "מיתוסים ואגדות", "הכוח הנשי" ועוד.

לפרטים נוספים טל'; 09-8946069, 052-8244820.

מרכז מעיין; מרכז יצירתי וטיפולי

– מרכז מעיין בקיבוץ ניצנים מתמחה במתן כלים מעשיים באמצעות התנסות חווייתית. ההתנסות מאפשרת התמודדות יצירתית – פרטנית, קבוצתית, משפחתית וארגונית, עם מצבי לחץ, קונפליקט ושינוי, ומובילה לגדילה והתפתחות אישית.

מרכז מעיין נוסד ומנוהל על ידי שרה קוניס, עובדת סוציאלית, מטפלת באומנות ומנחת קבוצות, ויפי שפיר, מנחת קבוצות, תרפיסטית בפסיכודרמה ומגשרת.

לפרטים נוספים טל'; 08-6721883.

